

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP SZKOLNY

Drogi Uczniu,

witaj na I etapie konkursu z języka polskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 10 stron i zawiera 10 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma, poprawność językową i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora.
- Odpowiedzi na pytania zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu konkursowym.
- Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane i sprawdzane.

Czas pracy:

120 minut

Liczba punktów
możliwych

do uzyskania:

100

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Motyw przewodni:

Któż jednak powie, że za tymi chmurami nie ma słońca?

Bolesław Prus

Tekst I

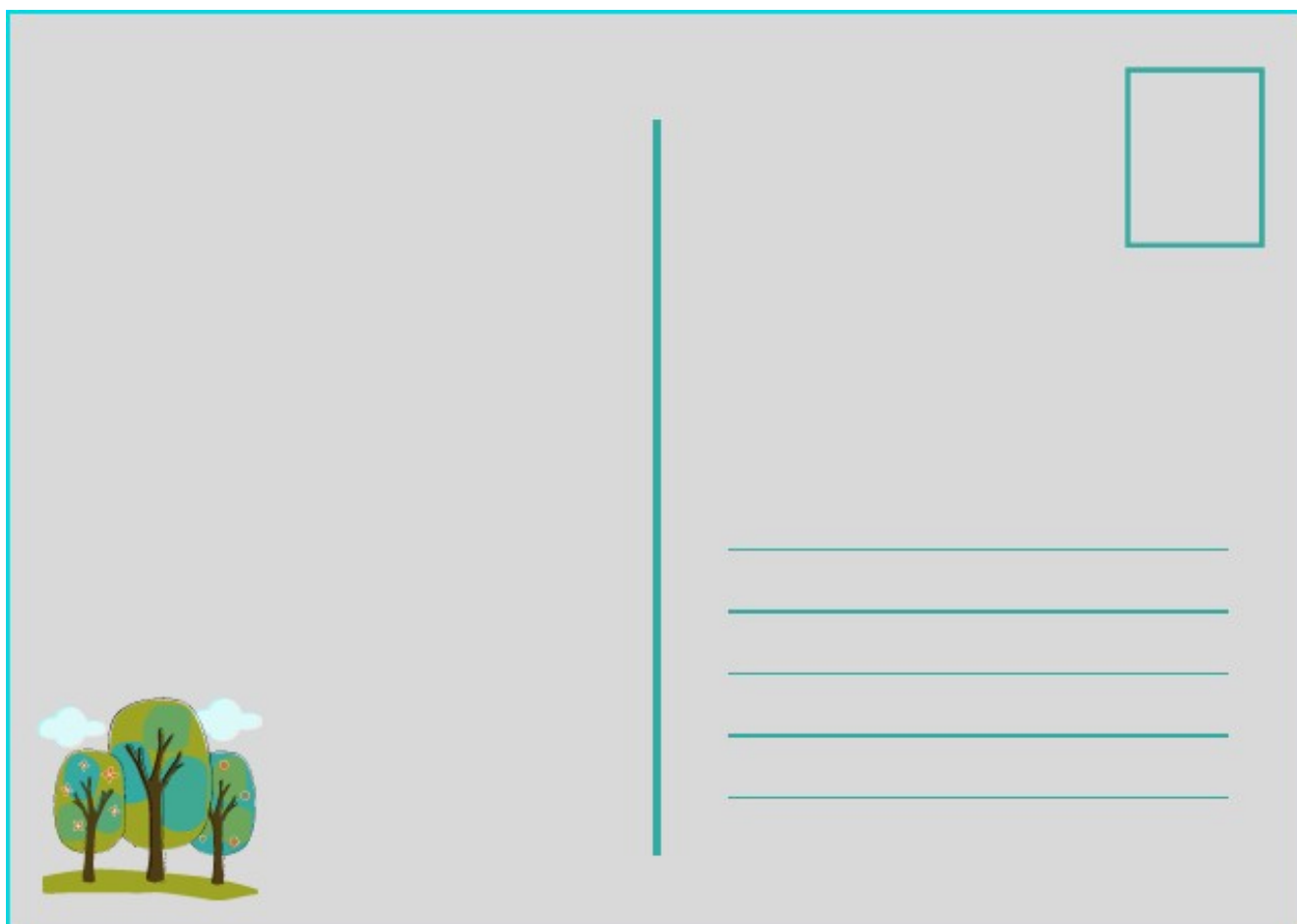
Góry nad wodą klęczą jak praczki,
Pełzną owieczki – białe robaczki,
Młoda kobieta gałązki ścina,
Śpiewu jej pełna dolina.
Wśród łąk zielonych stoi staruszek,
Bije o ziemię urodzaj gruszek,
Chronią się dzieci w tarnin wirydarz,
Krzyczą: „Kominiarz, co mi dasz!”.
Wtem chmura cienia chleb ziemi kraje,
Listek listkowi krople podaje
I mały deszczyk poszedł ukośnie,
Zapłakał chłopczyk żałośnie.
Migoce rosa na pajęczynie,
Śpieszą się grabie na koniczynie,
W godzinie smutku nic mi nie trzeba.
Tę trochę ziemi i nieba.

Anna Kamińska, Widok z gór, [w:] *tejże*, Wiersze dla dzieci, Wrocław 2000.

Zadanie 1. (0-4) Wskaż prawidłowe odpowiedzi.

Wiersz zawiera: epitety, przenieśnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, porównania, personifikacje	prawda	falsz
W tekście dominuje układ rymów <i>aabb</i>	prawda	falsz
W utworze Anny Kamińskiej dostrzegamy również układy rymów <i>abab</i> oraz <i>abba</i>	prawda	falsz
<i>Wirydarz</i> w znaczeniu dosłownym to czworoboczny dziedziniec klasztorny otoczony krążgankami, zwykle z małym ogródkiem	prawda	falsz

Zadanie 2. (0-10) **Wiersz Anny Kamińskiej *Widok z gór* niech stanie się dla Ciebie inspiracją do napisania pocztówki. Napisz pozdrowienia do przyjaciela, nie zapomnij o przesłaniu nadziei płynącym z obserwacji świata.**

Zadanie 3. (0-6) Na jednej ze stron internetowych toczy się dyskusja o tym, czy powieść *Oskar i pani Róża* Erica Emmanuela Schmitta jest książką o potrzebie nadziei. Zabierz głos w dyskusji. Napisz komentarz, w którym przedstawisz swoje stanowisko i poprzysz je dwoma argumentami.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst II

Jan Kochanowski

Pieśń IX

Nie porzucaj nadzieje,
Jakoć sie kolwiek dzieje:
Bo nie już słońce ostatnie zachodzi,
A po złej chwili piękny dzień przychodzi.

Patrzaj teraz na lasy,
Jako prze zimne czasy
Wszystkę swą krasę drzewa utraciły,
A śniegi pola wysoko przykryły.

Po chwili wiosna przyjdzie,
Ten śnieg z nienagła zéjdzie
A ziemia, skoro słońce jej zagrzeje,
W rozliczne barwy znowu sie odzieje.

Nic wiecznego na świecie:
Radość sie z troską plecie,
A kiedy jedna weźmie moc nawiętszą,
W ten czas masz ujźrzeć odmianę naprędszą.

Ale człowiek zhardzieje,
Gdy mu sie dobrze dzieje;
Więc też, kiedy go Fortuna omyli,
Wnet głowę zwiesi i powagę zmyli.

Lecz na szczęście wszelakie
Serce ma być jednakie;
Bo z nas Fortuna w żywe oczy szydzi,
To da, to weźmie, jako sie jej widzi.

Ty nie miej za stracone,
Co może być wrócone:
Siła Bóg może wywrócić w godzinie;
A kto mu kolwiek ufa, nie zaginie.

Jan Kochanowski, *Pieśń IX (Nie porzucaj nadzieje)*, [w:] tegoż, *Pieśni, Księgi wtóre*, dostępna: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-wtore-piesn-ix.html>

Zadanie 4. (0-7) **Przeczytaj uważnie wiersz Jana Kochanowskiego, następnie uzupełnij tabelę.**

Rodzaj literacki	liryka
Gatunek literacki	
Czy jest to utwór sylabotoniczny?	
Czy utwór nawiązuje do tradycji antycznej?	
Ze względu na sposób wypowiedzi podmiotu lirycznego mamy tutaj do czynienia z typem liryki...	
Utwór nawiązuje do filozofii...	
Rzymska bogini przypadku to...	
Autorem <i>Pieśni</i> , którymi inspirował się Jan Kochanowski był...	

Zadanie 5. (0-5) **Mając na względzie okoliczności, miejsce i czas powstania wiersza *Nadzieja* Czesława Miłosza uzasadnij, że „nadzieja to postawa sprzeczna z duchem czasu”.**

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0-5) **Przedstaw cechy charakterystyczne przypowieści (paraboli) jako gatunku literackiego.**

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0-5) **Wyjaśnij sens tytułu wiersza Janusza Stanisława Pasierba *Przypowieść o ojcu*.**

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0-5) **Napisz dedykację, w której rekomendujesz *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. *Nadzieja* to słowo-klucz Twojej dedykacji.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst III

Żyłem z wami, kochałem i cierpiałem z wami,
Teraz żyjcie, kochajcie, cierpcie sobie sami.

Jan Izydor Sztaudynger, *Testament mój*, [w:] tegoż, *Piórka*, Kraków 1985, s. 192.

Zadanie 9. (0-3) **Uzupełnij zdanie:**

Jan Izydor Sztaudynger parafrazuje w swoim utworze fragment wiersza .....,
którego autorem jest wieszcz .....

Zadanie 10. (0-50) **Napisz przemówienie zaczynające się od słów *Cała nadzieja w kulturze*.
W swojej pracy odwołaj się do znanych dzieł literackich oraz różnych tekstów kultury.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

